

JULIUSZ BIŁAK

Spis treści

01

Wstęp

02

Edukacja

03

Pierwsze lata służby
wojskowej

04

W czasie I Wojny
Światowej

05

Walki pod
Zaleszanami

06

W niewoli
rosyjskiej

07

Na drodze do
ojczyzny

08

Pod koniec I
Wojny Światowej

09

Po I Wojnie
Światowej

10

Odznaczenia

11

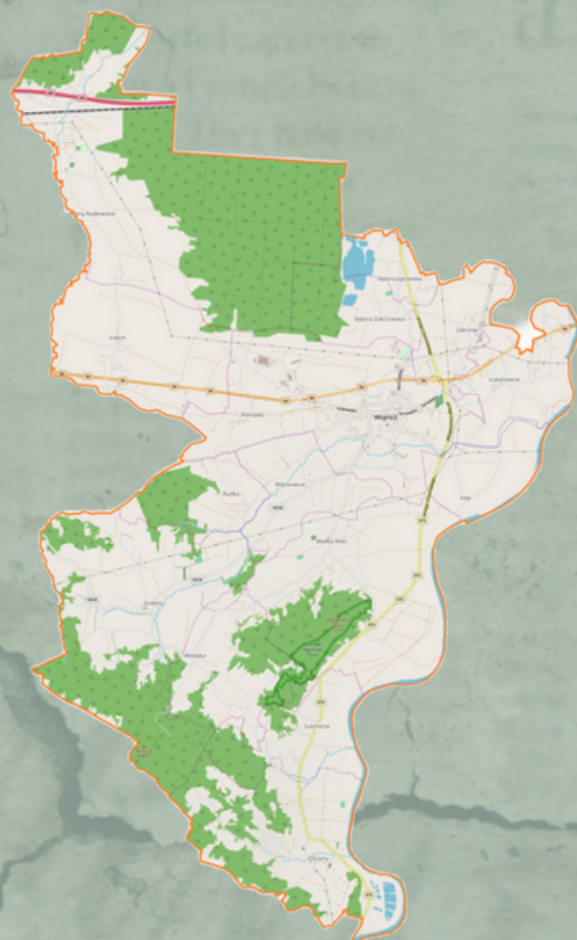
Podsumowanie

12

Bibliografia

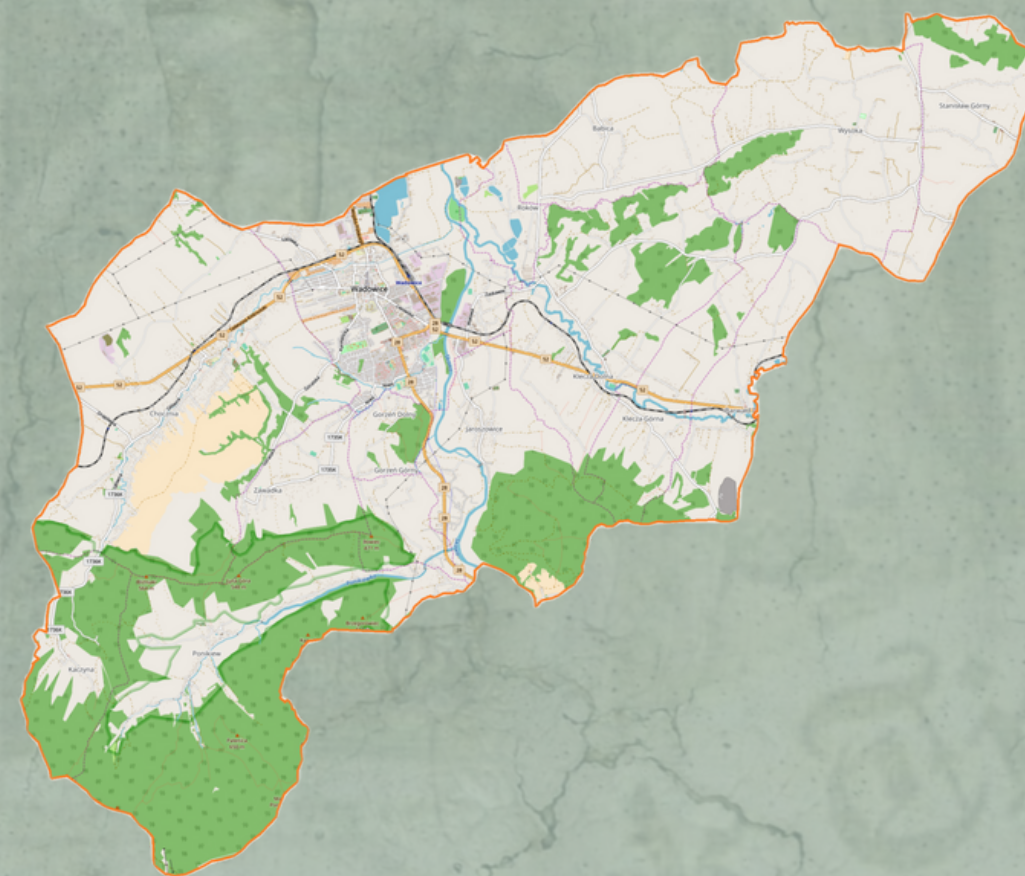
Wstęp

1.

☆ 14 grudnia 1860r. w
Biadolinach Radłowskich

Urodzony 14 grudnia 1860 roku w
Biadolinach Radłowskich k.
Tarnowa.
Jego ojciec był dozorcą
więziennym.

† 21 kwietnia 1943r. w
Wadowicach

Zmarł w wieku 83 lat w
Wadowicach i został pochowany
na tamtejszym cmentarzu
katolickim.

Edukacja

Wyższa Szkoła Realna w Cieszynie

W roku 1878 ukończył Wyższą Szkołę Realną (K.k. Staats Ober Realschule) w Cieszynie

Politechnika Wiedeńska

Dwa lata studiował na Politechnice Wiedeńskiej (1879-1881)

Pierwsze lata służby

- Służbę wojskową rozpoczął 10 sierpnia 1878 roku jako jednoroczny ochotnik w Wadowickim 56. pułku piechoty Austrowęgierskiej. W następnym roku (tj. 1879) zdał egzamin na oficera rezerwy.
- Mundur wojskowy pociągał Juliusza tak mocno, że porzucił naukę na Politechnice Wiedeńskiej i po dwuletniej przerwie ponownie wstąpił w szeregi armii Austrowęgierskiej.
- W 1881 roku złożył egzamin na oficera zawodowego, który był uzupełnieniem do egzaminu z 1879 roku.

Jego służba w kolejnych latach była nienaganna, chociaż niczym się nie wyróżniała:

- W 1883 roku był nauczycielem w szkole ochotników jednorocznych.
- W 1888 roku awansował na nadporucznika
- W latach 1900-1901 był komendantem szkoły ochotników jednorocznych 12 Dywizji Piechoty Austro-Węgier
- W 1906 roku awansował na majora
- W następnym roku był dowódcą 56 Pułku Piechoty
- W 1913 roku otrzymał awans na pułkownika
- 1 marca 1914 roku objął dowództwo nad Tarnowskim 57. Pułkiem Piechoty

W czasie I Wojny Światowej cz.1

- Kiedy rozpoczęła się I Wojna Światowa, Bijak był dowódcą Tarnowskiego 57. pułku piechoty Austro-Węgier. 15 sierpnia 1914 roku jego pułk był już w drodze do Lublina.
- Pierwsze starcie z wrogiem nastąpiło 23 sierpnia pod Annopolem; pułk Bijaka nie odniósł większych strat, jednak o wrogich wojskach nie można było powiedzieć tego samego.
- Kolejne starcie pod Egersdorfem było już bardziej obfite w rannych. Było ono mniej zorganizowane w stosunku do poprzedniego. Artyleria rosyjska była wtedy nadzwyczaj celna, ponieważ jak później się okazało, walki toczyły się na polu ćwiczeń wojsk rosyjskich z czasów pokoju.
- Od 28 sierpnia pułk Bijaka przez tydzień znajdował się w okolicy Ratoszyn.

k.u.k. 57. IR

W czasie I Wojny Światowej cz.2

- 3 sierpnia 1914 roku toczyły się walki pod Grądami które miały znaczenie dla cofających się wojsk austriackich.
- Później w okolicach Godowa dobra passa 57. Pułku i oddziałów współtowarzyszających kończyła się, a szala zwycięstwa przechylała się na stronę Moskali. Wojska austro-węgierskie zmuszone nieustającym ostrzałem artyleryjskim zaczęły cofać się przez Urzędów i Zdziechowice w kierunku Sanu.
- 11 września pułk Juliusza Bijaka dotarł do wsi Lipy. Wieś ta była położona na sporej polanie leśnej. Ze strony lasu nastąpił atak moskali, który rozpoczął zaciętą walkę. Zakończyła się ona udanym atakiem za pomocą bagnetów. W tym samym dniu Juliusz przeprowadził swój pułk na drugi - galicyjski brzeg Sanu przez most pontonowy pod Kępą, skąd kontynuował dalszą drogę aż dotarł do Turbii.

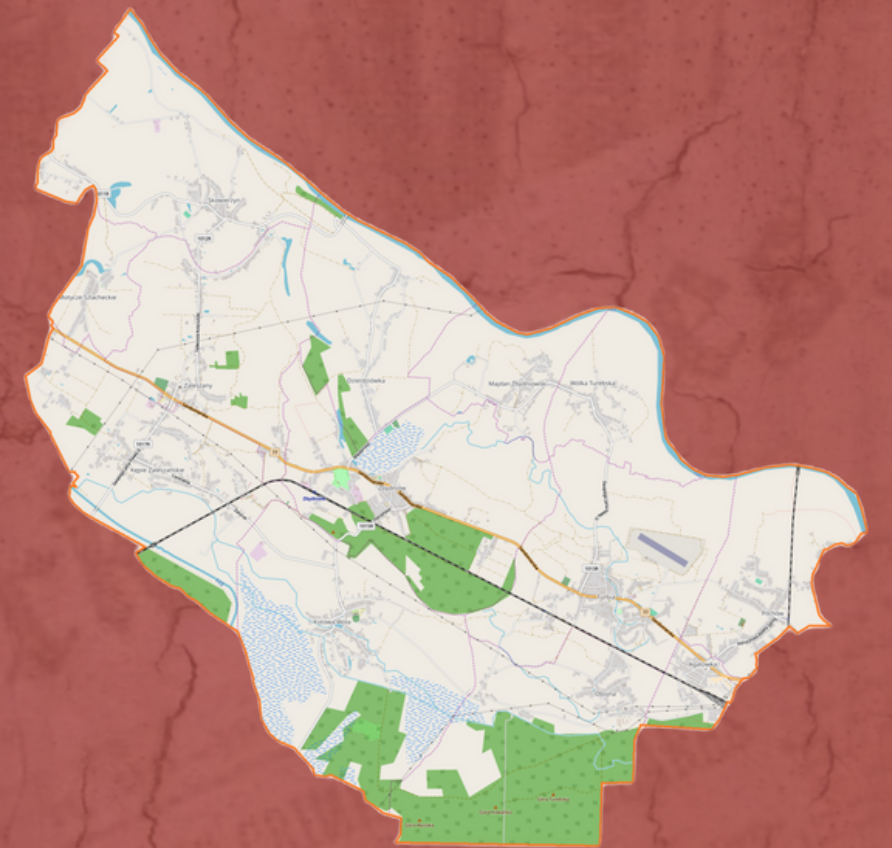
k.u.k. 57. IR

- **Walki nad Sanem. Starcie pod Zaleszanami. Wzięcie do niewoli. Cz.1**

W nocy 14 września pułkownik Bijak i jego oddział ruszyli w kierunku Wólki Turebskiej, aby wesprzeć 56 Pułk Piechoty, który stacjonował w pobliżu. Chwilę później otrzymał informacje o nadchodzących wojskach rosyjskich z okolic Radomyśla, a także rozkaz kontynuowania marszu w kierunku Wólki Turebskiej.

Nadszedł nowy rozkaz nakazujący marsz w kierunku stacji kolejowej w Zbydniowie w okolicach której stacjonowały wojska rosyjskie, które przeprowiły się przez San.

Po przybyciu na miejsce pułkownik Bijak napotkał 20 Pułk Piechoty, którego dowódca kazał poczekać z atakiem na Moskali.

• Walki nad Sanem. Starcie pod Zaleszanami. Wzięcie do niewoli. Cz.2

Ranem 15 września pułkownik Puchalskim (dowódca 20. p.p.) zarządził atak na Zaleszany. Bijak miał udać się na czas walk razem z płk. Puchalskim do pobliskiej karczmy. Stwierdził że nie opuści swoich żołnierzy i wyruszył razem ze swoim pułkiem, spełniając swój obowiązek.

Teren był grząski co utrudniało poruszanie się.

Strzały ze strony przeciwnika chwilowo ucichły. Jak się później okazało była to tylko cisza przed burzą.

Pułkownik uciszał poruszony jego obecnością oddział by swoim głośnym wołaniem nie zdradził nieprzyjacielowi swoich pozycji. Było już za późno, bo od strony kościoła nadleciał grad pocisków.

Oddział Juliusza Bijaka był w opłakanym stanie.

Nie minęła chwila, a i on sam osunął się trafiony pociskami eksplozywnymi w lewe udo i prawe ramię.

Chwilę później został rozbrojony przez rosyjskich żołnierzy.

Następnie zajęli się nim sanitariusze, którzy zanieśli go na noszach do punktu dla rannych.

Tak oto pułkownik Bijak znalazł się w niewoli.

W niewoli rosyjskiej cz.1

6.

- Juliusz bijak znalazł się w punkcie zbornym dla rannych zanieiony tam przez rosyjskich sanitariuszy. Spotkał tam oficera Henryka Bukowskiego, którego spotkał później w Armii Hallera.
- Później pułkownik bijak znalazł się w Dęblinie w tamtejszym szpitalu fortecznym. Przeszedł tam jak wspominał bolesną operację bez narkozy.
- Niedługo potem został przetransportowany do szpitala w Homlu. Przebywał tam przez 2 tygodnie.
- W październiku przewieziono go koleją do Moskiewskich szpitali.
- Pułkownik Bijak trafił do Szpitala Ewakuacyjnego nr 4, gdzie warunki były niezadowalające.
- Delegaci komitetu polskiego w Moskwie odwiedzali go tam wielokrotnie. Po wyleczeniu z róży (choroba skóry) był transportowany między szpitalami w Moskwie,
- Spędził tydzień na moskiewskim dworcu kolejowym, oczekując na przetransportowanie do Pokrowa.

Obwód Moskiewski

W niewoli rosyjskiej cz.2

6.

- Juliusz Bijak znalazł się w szpitalu w Pokrowie. Był to jeden z lepszych szpitali w jakim się znalazł. Przeszedł tam jeszcze jedną operację która ujawniła, że został zraniony nie szrapnelem, lecz pociskiem eksplozywnym.
- W lutym 1915 roku, czyli po 5 miesiącach od wzięcia w niewolę, pułkownik Bijak został uznany za zdrowego i opuścił szpital, następnie mieszkał w prywatnym domu. W 1915 roku został internowany wraz z innymi jeńcami austriackimi na skutek skarg. Później miał coraz więcej swobody, ale też był ograniczany ze względu na informacje o złym traktowaniu rosyjskich jeńców w Niemczech.
- Kiedy w Danii i Norwegii utworzono neutralne obozy inwalidów pułkownik Bijak złożył podanie o przeniesienie. Jednak nie otrzymał odpowiedzi.

Obwód Włodzimierski

W niewoli rosyjskiej cz.3

6.

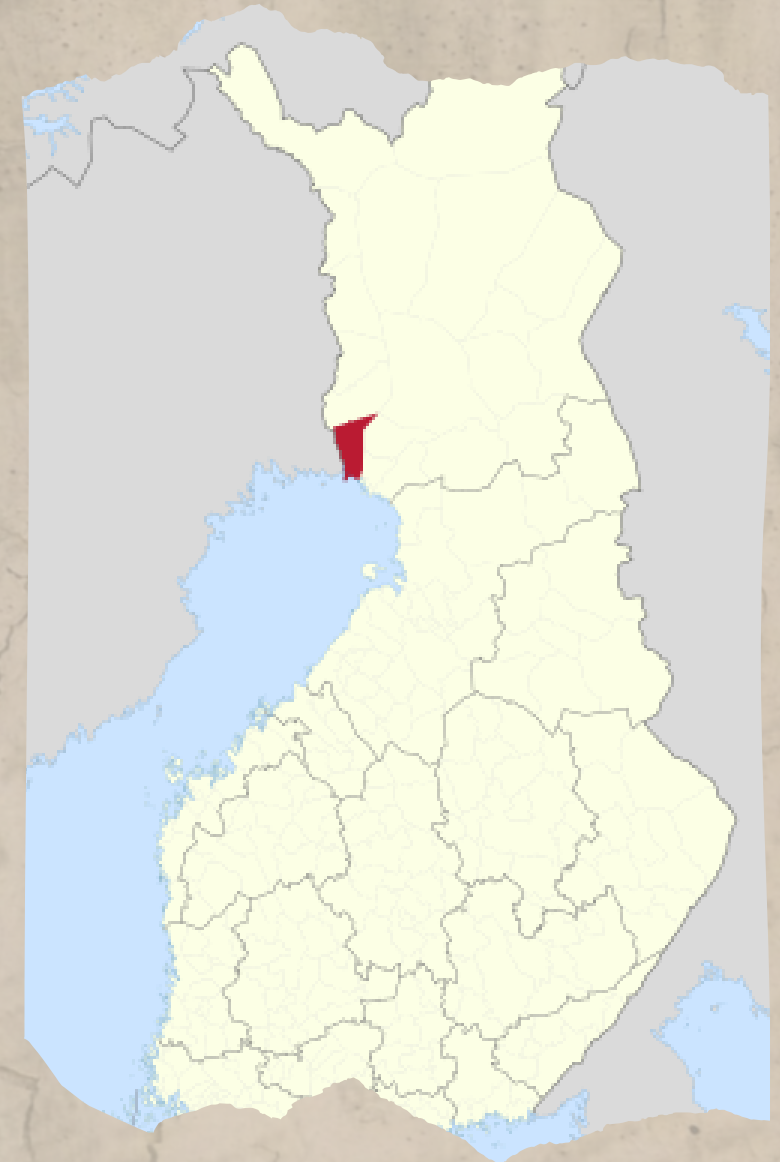
- W lipcu 1917 roku Juliusz Bijak został przeniesiony z Pokrowa do Arzamasu razem z innymi jeńcami. Tam mieszkał w prywatnym mieszkaniu, chociaż próbowano go internować w obozie jenieckim.
- Związał się i wspierał ochronki (szkółki) dla polskich dziewcząt i chłopców.
- Po przejęciu władzy przez bolszewików, w kraju zapanował chaos, który dotknął również Juliusza Bijaka.
- W grudniu 1917 r. delegat duńskiego poselstwa odwiedził obóz jeniecki, a podczas wizyty pułkownik Bijak starał się ponownie o zwolnienie inwalidzkie i transport do ojczyzny. W końcu otrzymał pozwolenie i opuścił Arzamas.

Arzamas

Na drodze do ojczyzny cz.1

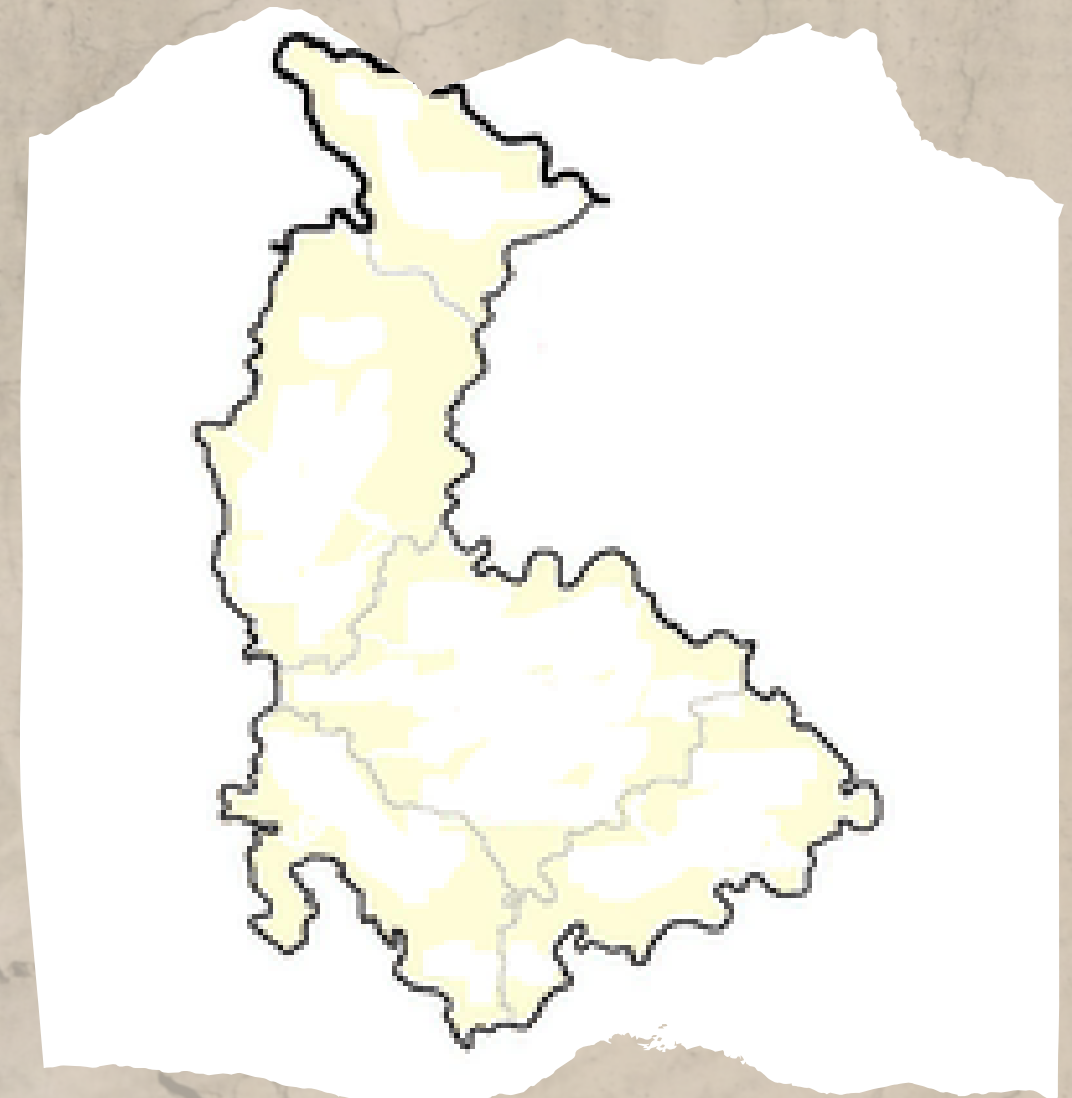
- Pułkownik Bijak, przybył do Moskwy po 16 godzinach jazdy pociągiem, gdzie spotkał znajomą pannę Hulanicką. Przez 3 tygodnie starał się o powrót do kraju jako półinwalida, co zakończyło się sukcesem. W Petersburgu angażował się w pomoc jeńcom polskim
- Następnie udał się do Torneo w Finlandii w ramach podróży pociągiem sanitarnym. Po dwóch tygodniach podróży dotarł na miejsce.

Torneo (Tornio)

Na drodze do ojczyzny cz.2

- Później pułkownik Bijak znalazł się w obozie dla inwalidów austriackich i niemieckich w Hald.
- 5 kwietnia wyruszył w dalszą drogę do kraju przez Kopenhagę, Malmö, Trelleborg do Berlina.
- 9 kwietnia przyjechał do Brüx w Czechach.
- Później wyruszył w drogę przez Pragę i Przerów do Wadowic.
- W Przerowie zgłosił się ponownie do 57 pułku piechoty - tego samego, w którym walczył, gdy dostał się do niewoli.
- 12 kwietnia 1918 roku dotarł do Wadowic, gdzie spotkał się ze swoją matką.

Przerów

Pod koniec I Wojny Światowej

- W 1918 roku, po powrocie z niewoli, otrzymał kilkumiesięczny urlop i awans na generała, a także order Leopolda.
- Następnie wyjechał na front włoski, gdzie na początku był słuchaczem kursów dla dowódców, a później objął dowództwo nad 33 Dywizją Piechoty.
- W październiku uczestniczył w kursie przeciwigazowym.
- Przybył do Krakowa 6 listopada 1918r. gdzie zgłosił się do Wojska Polskiego.

Po I Wojnie Światowej

- Służąc w wojsku polskim, został skierowany do Przemyśla, był tam dowódcą odcinka Chełmno do 8 grudnia 1918 r.
- Od października do grudnia 1919 r. był dowódcą "Milicji Górnośląskiej".
- W styczniu i lutym 1920 pracował w komisji delimitacyjnej w Poznaniu, skąd został przydzielony do obwodu generalnego Pomorze.

Działał tam jako inspektor do spraw kontaktów z ludnością cywilną.

- W sierpniu został dowódcą odcinka Chełmno-Świecie, z którego odszedł 31 października 1920. Następnie do przejścia w stan spoczynku był przydzielony do Stacji Zbornej w Krakowie.
- Przeniesiony w stan spoczynku 1 kwietnia 1921 w randze tytularnego generała porucznika, zamieszkiwał początkowo w Krakowie, a następnie w Wadowicach.

Odznaczenia

10.

Order Leopolda

Brązowy medal Jubileuszowy
Pamiątkowy dla Sił Zbrojnych i
Żandarmerii

Order korony żelaznej 3 klasy

Krzyż za służbę wojskową 2
klasy dla oficerów

Krzyż kawalerski Orderu
Franciszka Józefa

Krzyż zasługi wojskowej 3
klasy

Krzyż Jubileuszowy Wojskowy

Krzyż Mobilizacji 1912 - 1913

Podsumowanie

- Generał Bijak udowodnił, że lata służby w obcym wojsku w żadnym przypadku nie wynarodowiły go i gdy tylko nadarzyła się okazja wstąpił do Wojska Polskiego.
- Zapisał się w historii jako jeden z tych Polaków, którzy przysłużyli się ojczyźnie w armii austro-węgierskiej.
- Zawdzięczamy mu między innymi niezwykle cenne wspomnienia z okresu jego służby wojskowej, które zostały spisane w 1929 roku.
- Jeśli urodziłby się nieco później, mógłby odegrać znaczącą rolę w historii organizacji polskiego wojska po latach zaborów.

Bibliografia i źródła informacji internetowej

1. Juliusz Bijak, Wspomnienia ze służby wojskowej, Wydawnictwo Miles, 2023, ISBN 978-83-67886-02-4.
2. Bałda Waldemar, Generał z Biadolin : wspomnienie. Juliusz Bijak 1860-1943 / Waldemar Bałda, Temi : galicyjski tygodnik informacyjny. - 2010, nr 23 (9 VI), dod. Brzeski Tydzień, nr 23, s. IX.
3. Rydel Jan, W służbie cesarza i króla: generałowie i admirałowie narodowości polskiej w siłach zbrojnych Austro-Węgier w latach 1868-1918, Kraków: Księgarnia Akademicka, 2001, ISBN 83-7188-235-1.
4. https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Juliusz_Bijak
5. https://matfel.pl/pol_pl_Wspomnienia-ze-sluzby-wojskowej-Juliusz-Bijak-1729956_1.webp
6. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/71/Wojnicz_%28gmina%29_location_map.png/238px-Wojnicz_%28gmina%29_location_map.png
7. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/55/Wadowice_%28gmina%29_location_map.png/238px-Wadowice_%28gmina%29_location_map.png
8. https://visitcieszyn.com/media/upload/s/c/sc_544.jpg
9. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b1/K.k._Polytechnisches_Institut-1823.jpg
10. <http://wladyslawsteblik.pl/wp-content/uploads/2016/11/IR567komp-768x476.jpg>
11. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5e/Hauptmann_der_k.u.k._Deutschen_Infanterie_%2857._IR%29_in_Dienstadjustierung.png
12. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7a/Zaleszany_%28gmina%29_location_map.png/238px-Zaleszany_%28gmina%29_location_map.png
13. <https://rmchciuk.pl/majdanzb/obrazki/duze/zalesz1d.jpg>
14. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/38/Relief-Moskovskaya.png>
15. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/6/6f/Outline_Map_of_Vladimir_Oblast.svg/238px-Outline_Map_of_Vladimir_Oblast.svg.png
16. https://www.viamichelin.com/web/Maps/Map-Azamas--Nizgorodskaja_oblast-Russia
17. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1c/Alatornio.sijainti.suomi.svg>
18. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/a/a2/Olomouc_location_map.png/238px-Olomouc_location_map.png
19. <https://3.bp.blogspot.com/-zPqIS7iMdfA/VUvF20PtwaI/AAAAAAAAABeg/KJT1Ep5TXcA/s1600/P3170783.JPG>
20. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/9/90/Kleine_Decoratie_van_de_Grootkruis_van_de_Oostenrijkse_Leopoldsorte.jpg
21. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/c/c4/OEK3_with_war_decoration_obv.jpg/150px-OEK3_with_war_decoration_obv.jpg
22. https://img1.one.bid/img/365/53075_1b.jpg?1640082742
23. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/0/0a/Military_Jubilee_Cross_%28Austria-Hungary%29_front.jpg
24. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/dc/Jubilee_Memorial_Medal_%28Austria-Hungary%29_front.jpg
25. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/49/Military_Long_Service_Cross2.jpg
26. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e6/OeMV3K.jpg>
27. https://img1.one.bid/img/5104/1333686_1b.jpg?1683839845

Autor prezentacji: **Gabriel Wojewoda**
Zespół Szkół Łączności
w Krakowie
im. Obrońców Poczty Polskiej
w Gdańsku

Konsultacja historyczna i opieka merytoryczna
dr Piotr Skałuba